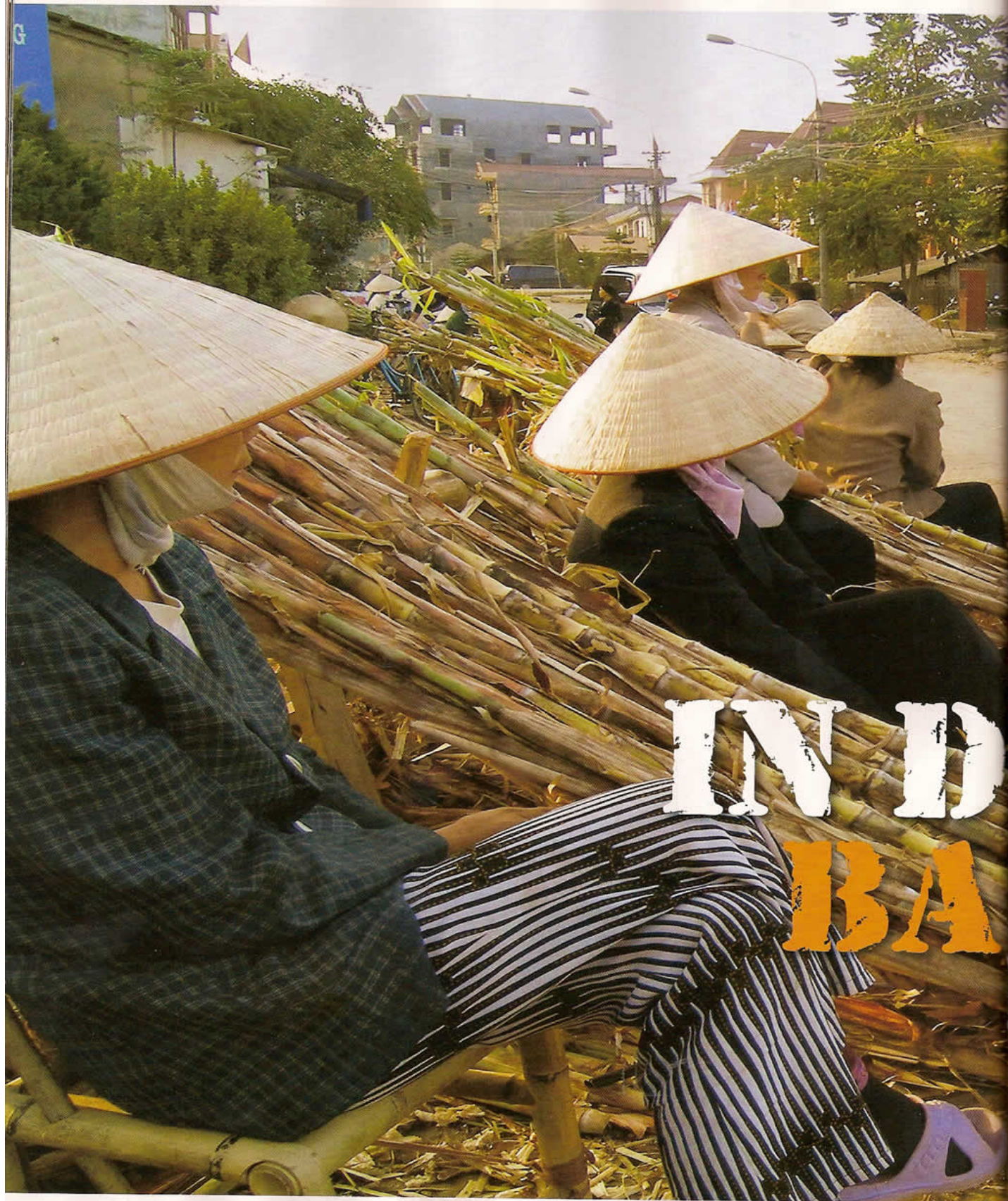
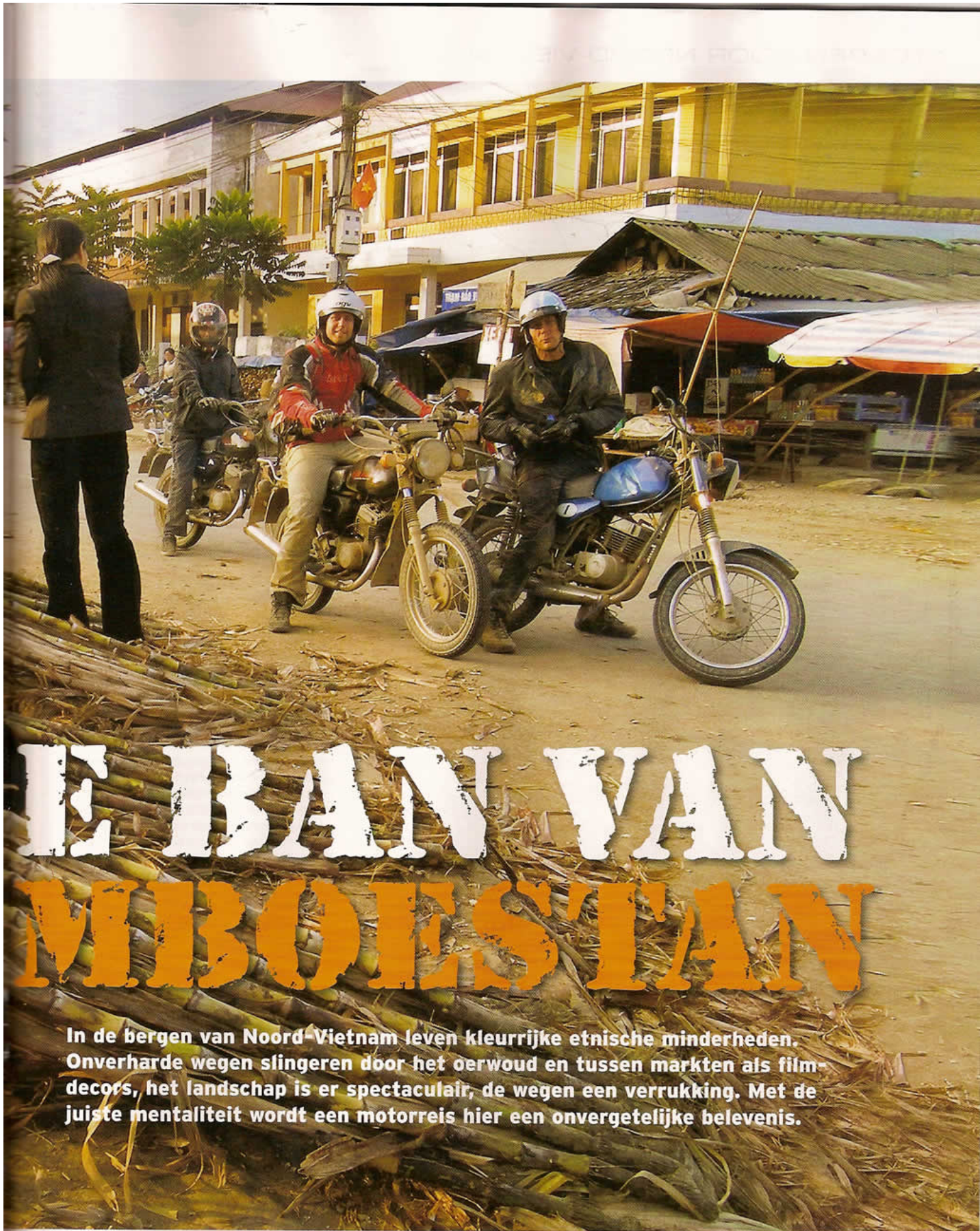

TOEREN DOOR NOORD-VIETNAM

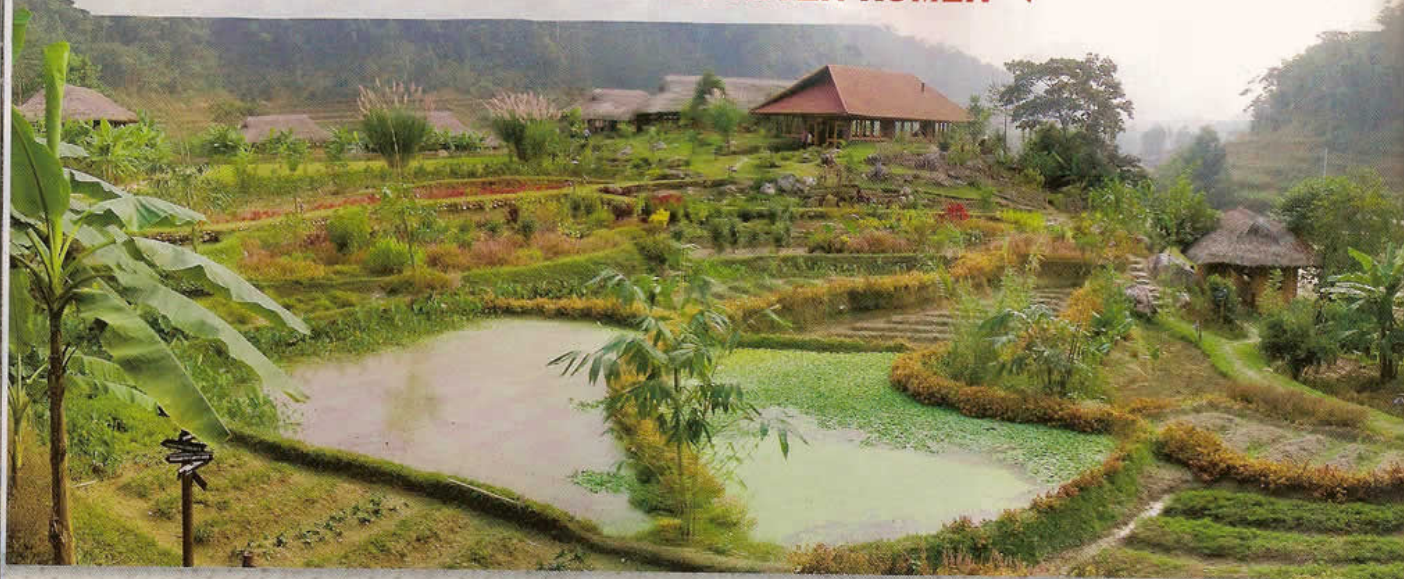
INDIA

DE BAN VAN MIBOESTAN

In de bergen van Noord-Vietnam leven kleurrijke etnische minderheden. Onverharde wegen slingeren door het oerwoud en tussen markten als filmdecors, het landschap is er spectaculair, de wegen een verrukking. Met de juiste mentaliteit wordt een motorreis hier een onvergetelijke belevenis.

> 'WE RIJDEN IN HET GRENSGEBIED MET CHINA, WAAR TOT VOOR KORT GEEN TOERISTEN MOCHTEN KOMEN' <

Tijdens de afdaling is het duidelijk dat we niet ergens in Europese bergen rijden. In het dal ontwaart ik in de mist vormen van tropische plantengroei, rijstvelden op terrassen en rieten huizen op palen, terwijl in de berm een aantal figuren een koe in stukken hakt. De rijbaan is in een van de bochten geblokkeerd door het wrak van een minibus die ergens frontaal op is geknald. De takken die als gevarendriehoek dienst doen liggen er al langer dan vandaag. De bergen die uit de mist opdoemen hebben

vormen die ik in Europa nog nooit ben tegengekomen. Wel op Chinese aquarellen, vaag bekend dus, maar toch ook vreemd. Elke bocht naar beneden brengt ons verder van Sapa, een nederzetting in de bergen, die begin vorige eeuw door Franse kolonisten werd gesticht om de hete zomers van hoofdstad Hanoi te ontvluchten. Een eeuw later is het een toeristische trekpleister geworden, waar reizigers zich vergapen aan de waren die de bont uitgedoste bergbewoners aanbieden. De hen-

nep, waarvan ze hun kleding maken, groeit in de bergen naast papavers voor opium en indigo, dat de kleurstof levert voor hun klederdracht. 's Zomers is het in Sapa aangenaam koel, in de winter zakt de temperatuur echter verder en is het er behoorlijk fris. En mistig. Het landschap bergafwaarts blijft in nevelen gehuld, ook wanneer we beneden in het dal van de Rode Rivier de plaats Lao Cai binnenrijden. We warmen ons aan koffie en thee op een terrasje aan de rivier, naast de brug die Vietnam met China verbindt. De komende dagen rijden we in het grensgebied, waar tot een paar jaar geleden geen toeristen mochten komen. Ook nu is er van grootschalig toerisme geen sprake, langs de wegen waarover wij onze motoren laveren, zijn we net zo'n bezienswaardigheid als de plaatselijke volksstammen dat voor ons zijn.

Na Lao Cai pakken we een zijweg, regelrecht de jungle in. Zo lijkt het althans, bij nader inzien blijkt de tropische vegetatie langs de weg duidelijk door mensenhanden aangelegd en onderhouden. Het uitbundige groen is van landbouwgewassen, de wateren blijken rijstvelden en visvijvers. Her en der lopen kippen, eenden, varkens, koeien en buffels chaotisch door elkaar tussen de uit riet, bamboe, hout en leem opgetrokken boerderijen, die naadloos passen in het natuurlijke plaatje. Als dan ook nog het asfalt eindigt en we over een weg van aangestampte aarde rijden, is het plaatje van een exotische bestemming in dit tropische werelddeel compleet.

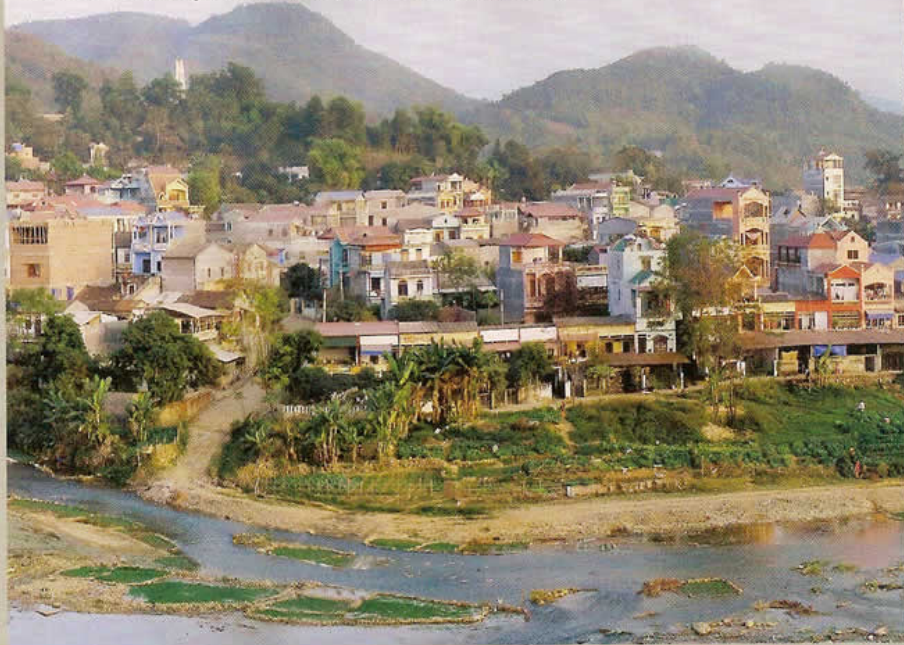
We zijn echter niet de eerste blanken die hier doordringen, ook vandaag niet. We belanden zelfs in een Vietnamese file, omdat de rivier een deel van de weg heeft weggespoeld. Tussen de in klederdracht gehulde inheemse vrouwen en mannen met tropenhelmen, schuifelen Europese

Soms staan wij met onze motoren midden in de belangstelling, soms trekt niemand zich iets van ons aan.

De sfeer is duidelijk anders dan op een Hollandse braderie.

toeristen rond met hun camera's in de aanslag. Allemaal ontsnapt uit minibuses, die net als wij wachten totdat de bulldozer voldoende modder heeft verschoven om op de andere oever te komen. De eerste gemotoriseerde Vietnamezen maken zich al los uit de massa aan de overkant en landen veilig aan onze kant. Voordat ook de oma's met rollator, opa's op krukken en toeristen in minibuses zich aan de blubberplas wagen, zullen wij laten zien dat wij onverschrokken motorrijders uit de Lage Landen zijn. Voor de modderduivel en zijn ouwe moer niet bang. Hoog in toeren gierend, en onderwijl dikke wolken blauw uitlaatgas uitbrakend, banen we ons een weg naar gene zijde richting het dorpje Coc Ly.

De lokale markt van de nederzetting verkennen we te voet. Langs het modderpad is van alles te koop: paarden, buffels, kippen en honden wachten op nieuwe eigenaren. Zelfgestookte sterke drank wordt uit plastic jerrycans getapt en grote hompen vlees worden naar believen kleiner gehakt. Uiteraard ontbreekt het ook niet aan een ruimschalig aanbod van groente en fruit, alles gegarandeerd pesticidevrij!

De stoffige en met modder bespatte motor-outfits maken van ons blijkbaar een bijzondere verschijning, vrouwen in smetteloze, bijzonder kleurige klederdracht kijken ons namelijk nogal vreemd aan. Begrijpelijk, we zijn hier overduidelijk de spreekwoordelijke vreemde eend, niet alleen wat kleding betreft. De sfeer en entourage tussen de marktkramen en eettentjes is wel even wat anders dan op een Hollandse braderie, we komen neuzen, ogen en oren tekort om alles goed in ons op te nemen.

Het gevoel van vervreemding houdt ook de volgende dag aan. Door de nevels >

Vietnamezen drijven direct langs de weg hun handeltjes.

Al die tweetakt motoren op een rij maken lekker veel kabaal.

> 'HET ERGSTE IS ECHTER HET HEMELTERGENDE GEBREK AAN HYGIËNE OVERAL' <

geven de bergen hun mysteries nog steeds niet prijs. Als hier en daar de lichte nevel toch een blik in de verte toelaat, zie ik beelden, die ik in mijn stoutste dromen nog niet ben tegengekomen. Het voelt alsof ik onderdeel ben geworden van de film 'In de Ban van de Ring', maar geen idee heb van het draaiboek en mijn rol daarin. De zintuigen raken verstopt door het aanhoudende bombardement aan indrukken.

We rijden 's morgens grotendeels over onverharde wegen, iets dat ik in Europa niet elke dag doe, zeker niet in combinatie met deze overdonderende omgeving. De bergwanden zijn op sommige plaatsen van gladde, bruine rots, die is begroeid met korte zwarte vegetatie. Precies zoals de huiden van de buffels, die gedwee op erven langs de weg staan. De berghellingen bieden nog meer afwisseling, her en der zijn ze bedekt met een laag zand, dat dan ook weer

in hopen op de weg ligt. En weer verderop overheerst rode leem, waardoor de banden een ragfijn gordijn van rode stof opwerpen. De prikkels die mijn hersenen teisteren zijn zo verpletterend, dat ik het allemaal domweg niet meer kan behappen, mijn doorgaans zo optimistische humeur heeft er zelfs onder te lijden. Le cafard, de kakkerlak, noemen Fransen deze stemming van zwartgallige gedachten, lusteloosheid en chagrijn. Gevreemd bij legionairs in de Sahara en andere uithoeken van het koloniale rijk, waar dit fenomeen in aanvallen van moorddadige razernij onttaardt. Op elke intensieve reis door vreemde, nauwelijks te duiden culturen kan het toeslaan en vandaag ben ik aan de beurt. Het begon met die kakkerlak op de hotelkamer, die mijn woede-uitbarsting met een wasmandje overleefde en ergens in de krochten van het meubilair verdween. Vandaag

lijkt het niet meer goed te komen, ik ben futloos en erger me aan alles. De loodgrijze hemel die op ons drukt, het stof dat alles met een grauwe sluier bedekt, het lawaai op straat van vrachtwagens, toeters, open uitlaten, blèrende radio's. Normaal zou het me allemaal bekoren, maar nu niet. Datzelfde geldt voor het getril op de Minsk-motorfiets, waarvan de knipperlichten en snelheidsmeter het niet doen en de kickstarter terugtrapt en me een blauwe plek bezorgt. Het ergste is echter het hemeltergende gebrek aan hygiëne overal, en dan met name op de plaatsen waar we onderweg pauzeren. Eten en drinken smaakt domweg niet. Als zelfs de karaoké 's avonds geen glimlach op mijn gezicht weet te toveren, laat ik het groepsvertier maar voor wat het is. Tijd om naar bed te gaan.

"Hout barst, bamboe buigt," zo wil een Aziatische volkswijsheid. De volgende dag is mijn humeur gelukkig een stuk beter. Ik roei niet langer stijfkoppig tegen de stroom in, maar laat me lekker meevoeren op wat Vietnam vandaag in petto heeft. Het gezelschap van medereizigers uit de Lage Landen biedt wat dat aangaat meer voordelen dan enkel het delen van drop en pilletjes tegen wegeziekte. Onder elkaar verwoorden we de indrukken, die ieder voor zich niet zo snel kan verwerken. Daar kan geen dagboek of weblog tegenop. Niet het enige voordeel van een groepsreis trouwens. De kennis van het land en de taal van onze gids René blijkt onbetaalbaar en bovendien slaapt achter de motoren altijd het veilige vangnet van de Landcruiser met chauffeur, monteur, gereedschap, onderdelen en onze bagage aan boord. Een heerlijk geruststellende gedachte zo ver van huis.

De buigzaamheid van bamboe illustreert op treffende wijze de Vietnamese cultuur: veelzijdig, soepel en meegaand. Als ik me aanpas en gewoon meedobber, dan geniet ik optimaal van dit avontuur dat me steeds meer in zijn ban krijgt. Niet in de laatste plaats door de zon, die zich inmiddels in volle luister laat zien. Het berglandschap blijkt nog mooier te zijn dan ik had gedacht, de rivieren hebben diepe dalen in het Vietnamese gebergte gesleten en kronkelen wispelturig in de diepte. De wegen erlangs hebben minstens zoveel bochten. Ze slingeren door

Markten zijn voor de bergbewoners belangrijke sociale gebeurtenissen.

Prachtige watervallen vormen de grens met China.

valleien, die met prachtige planten en bomen zijn begroeid: bananen, palmen, eucalyptus, bamboe. Heel exotisch allemaal.

De berghellingen zijn deels bedekt met de ronde vormen van rijstvelden, op terrassen aangelegd door etnische minderheden. Vietnam kent officieel 54 verschillende volkeren, de meeste daarvan leven in de bergen van Noordwest-Vietnam. Ze hebben allemaal een cultuur die afwijkt van de Vietnamezen in het laagland. De kleurrijke klederdracht van de vrouwen, waaraan kenners kunnen zien tot welke stam ze behoren, zien we overal op en langs de weg. Ook op de dagmarkten op onze route, waar we de motoren voor op de zijpootjes laten zakken, ontwaren we verschillende bevolkingen. We slenteren er tussen het levendige, kleur- en geurrijke marktge-

beuren rond en voelen ons eigenlijk steeds meer op onze plaats hier. Het gevoel van een andere planeet, of in ieder geval dat van een filmdecor, begint langzaam maar zeker te slijten. De voortdurende indrukken, die gisteren nog een bron van ergernis vormden, ervaar ik nu zelfs als bijzonder aangenaam.

In onze heroïsche opmars door de bochten worden we bijgestaan door een trouwe compagnie 'Vietnamese' Minsk-motoren. Hoe zouden we dit avontuur ooit tot een goed einde kunnen brengen zonder deze motorfietsen? De fabriek in Wit-Rusland is inmiddels gesloten, maar een slimme Vietnamees kocht een voorraad van een paar duizend Minsk-motoren om ze op de lokale thuismarkt aan de man

te brengen. Deze archaïsche Oostblokkers zijn zonder twijfel ook de meest geëigende voertuigen om de bergen van Noord-Vietnam mee te bedwingen. Dat zag er op papier en op internet in eerste instantie wel anders uit: vooraf hadden dan ook vrijwel alle reisdeelnemers hun bedenkingen bij deze 'tweetakt-brommer'. Zeker gezien de maximaal tien pk en het nogal gammel ogende koetswerk. En van de officiële topsnelheid van 85 km/uur wordt een Nederlands motormens tegenwoordig ook niet vrolijk. Maar Vietnamezen en Laaglanders die zich aan de bamboementaliteit hebben aangepast wel! Gaandeweg groeit het vertrouwen in en het ontzag voor de gemotoriseerde muilezels, die ons zonder haperingen over asfalt en gruiswegen en door zand en blubber trekken. ➤

De vitrine van de slager staat gewoon op de stoep.

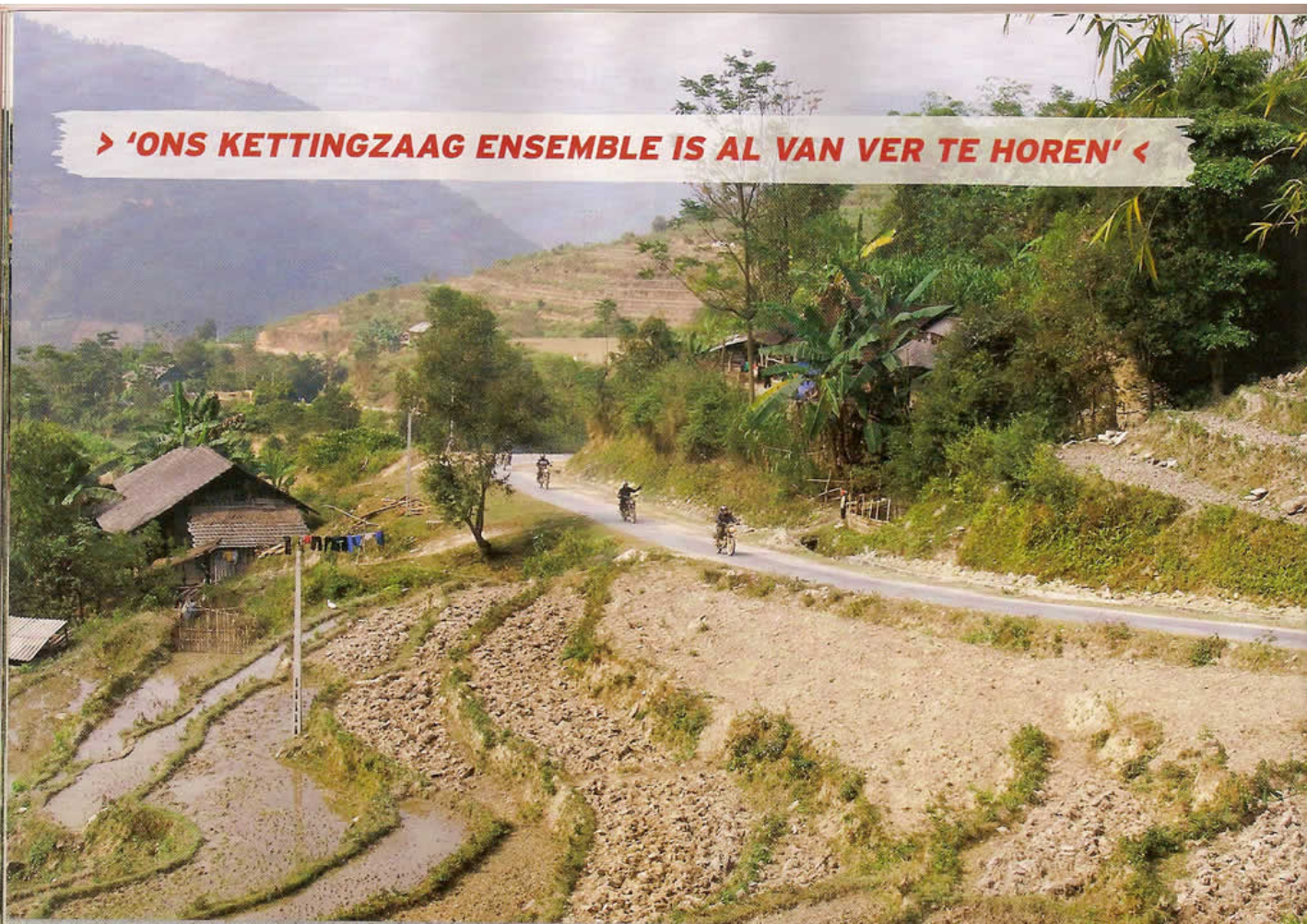

Ook honden zijn op de Vietnamese markten gewone handelswaar.

Een reptiel op sterk water. De Vietnamese variant van een fles levertraan?

> 'ONS KETTINGZAAG ENSEMBLE IS AL VAN VER TE HOREN' <

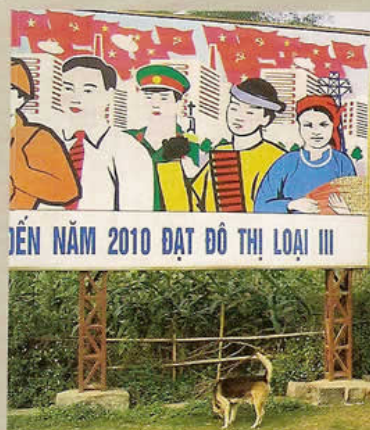
De onverharde binnenwegen, waarover we dwars door het oerwoud stuiven en ploegen, zijn inmiddels tot mijn persoonlijke favoriet gepromoveerd. Iedereen rijdt zijn eigen tempo, stopt eens voor een foto of een rokertje. Zo rekt de groep zich uit tussen de plaatsen waar we vertrekken en op elkaar wachten, maar het geeft echter ook de nodige vrijheid, die je absoluut nodig hebt om rustig alles tot je te nemen. Er is ook zoveel te zien in de stille dorpen, waar het werk met de hand wordt gedaan en normaliter alleen natuurgeluiden zijn te horen. Totdat onze colonne Viet-Minsken erdoorheen rijdt natuur-

lijk. We zijn al van kilometers ver te horen en als het Nederlands-Vlaamse Kettingzaag Ensemble uiteindelijk uit de stofwolken opduikt, staan de dorpsbewoners al lachend in de berm ons op te wachten, met schreeuwende en wuivende kinderen vooraan. Ook iets dat je in Europa niet bepaald dagelijks meemaakt.

Tussen al het machinale geweld is er tijdens de reis ook tijd en ruimte voor stilte en rust. Niet te veel natuurlijk, want stilstand gaat snel vervelen. Toch is het voor de verandering ook mooi eens niet op de motor te zitten, maar van een rustdag te genieten in een prachtig resort

middenin de natuur. Mooi de tijd om een wandeling te maken door het oerwoud, of voor een lome boottocht over de meren in een natuurpark. Zo onderga je niet alleen een ander facet van Vietnam, het geeft je ook de mogelijkheid om onbekommerd te genieten van de tijdloze schoonheid die hier overheerst.

De rustdag heeft me goed gedaan, als herboren stap ik een dag later weer op de motor. Trappen, lopen en gaan met die dingen! De kilometers vliegen in een roes voorbij, de dagen evenzeer. De ochtend van de

Motorfietsen zijn in Vietnam zowel werkpaard als toerbuffel.

laatste rijdag nemen we gaandeweg afscheid van de idyllische kant van Bamboestan. Nog steeds is de weg onverhard, het verkeer traag en sporadisch. Weer buigen we af op een binnenvoer door een vallei met abrupt oprijzende bergketels, mooi als in een droom. "Hier gaan we nog eens honderd jaar terug in de tijd", vertelt René, onze in Vlaanderen geboren maar in Vietnam wonende gids. Dat is misschien wat overdreven, het voltagig gezinnetje dat op een Honda-scootertje voor me door het zand ploegt, zou een eeuw geleden een hoop bekijks hebben getrokken. Alhoewel ze nu ook

de nodige aandacht trekken, voornamelijk van ons. Wel is het hier erg landelijk, ontegenzeggelijk mooi ook. De Paardenvlei doop ik dit sluitstuk van onze tijd- en ruimtereis door ongerept Vietnam. Het aandeel edele viervoeters op en naast de weg overstijgt dat van de motorfietsen namelijk ruimschoots. Ook tijdens de grande finale naar Hanoi blijft andermaal dat we niet in Europa op weg zijn. Vanaf de plaats Thai Nguyen brengt de Minskbrigade ons met elke kilometer dichterbij de eenentwintigste eeuw. De geleerde lessen van souplesse, veerkracht en buigzaamheid passen

we ook in het chaotische verkeer toe. Als jonge bamboescheuten schieten we kriskras door het verkeer, zwiepen alles voorbij. Links, rechts, vlak ervoor langs, de kleinste gaatjes worden gevonden en gedicht. De colonne gaat als een trein en ook deze rit zorgt weer voor een onvergetelijke herinnering. De reis was sowieso een aaneenschakeling van prachtige beelden, die stuk voor stuk in mijn geheugen staan gegrift. In een kleine drie weken tijd heb ik wat dat aangaat heel wat decoratiemateriaal voor mijn dromen verzameld. Ruim voldoende voor de rest van mijn leven! <

Foto's: Michel van Dam

INFO

Vietnam ligt oostelijk op het schiereiland Indochina en heeft een kustlijn van 3.260 kilometer langs de Zuid-Chinese Zee. In het westen grenst het Aziatische land aan Cambodja en Laos, in het noorden aan China. De relatie met de machtige noorderbuur is altijd tweeslachtig geweest, het noordelijke deel van Vietnam heeft zelfs meerdere malen onder Chinees beheer gestaan. De streek is strategisch gevoelig en is dan ook lange tijd verboden voor toeristen geweest. En nog steeds is er voor het rijden in de buurt van de grens een speciale politievergunning nodig, dat maakt dat toeristen nog altijd een bezienswaardigheid zijn, zeker in een colonne van Minsk-motoren.

>GEOGRAFIE

Noord-Vietnam is voornamelijk bekend van de Annamese Cordillera, een bergmassief met pieken van meer dan 2.500 meter hoog. De Rode Rivier doorsnijdt het gebergte op weg van zijn bron in China naar de Golf van Tonkin en vertakt zich daarbij in meerdere kleine rivieren. Het noorden is relatief vruchtbaar,

waarbij op de dunbevolkte Centrale Hooglanden in de bergen voornamelijk rubber, thee en koffie worden verbouwd. De delta's van de Rode Rivier daarentegen worden voornamelijk ingericht als rijstvelden. Hier is de bevolkingsconcentratie ook het dichtst.

>REIS

De in dit artikel beschreven belevenissen zijn deel van een avontuurlijke motorreis, die wordt georganiseerd door motorreisorganisatie Motortrails. Het betreft een 24-daagse reis die begint en eindigt in Hanoi, waarbij je in de tussenliggende tijd kennismakert met het avontuurlijke en onherbergzame noorden. De reis kost 2.695 euro, bijkomende kosten voor benzine, eten, drinken en dagtochten bedragen ongeveer 400 euro. Kijk voor de reisdata en specifieke informatie op www.motortrails.nl.

>ETNOLOGISCH MUSEUM

In de hoofdstad Hanoi is het etnografisch museum gevestigd, een echte aanrader, zeker aan het begin van een reis door Vietnam. Niet alleen kom je er alles te weten over de verschillende Vietnamese bevolkingsgroepen, ook zijn op het museumterrein traditionele etnische huizen gebouwd. Mooi om te zien, maar gezien de vele verschillende volkeren

die je onderweg tegenkomt, ook een goede en leuke voorbereiding.

De informatieborden en rondleiding zijn eventueel ook in het Engels en Frans mogelijk. Het museum is dagelijks geopend van 08.30 tot 17.30 uur, maar gesloten op maandag en tijdens Tet feestdagen (Vietnamese nieuwjaar). Kijk voor meer informatie op www.vme.org.vn.

